

Bogdan Munteanu

Fragmente de proză

Bogdan Munteanu s-a născut în Arad, pe 28 aprilie 1979. Din 1997 locuiește în Timișoara.

A publicat trei volume de povestiri, cel mai recent fiind *Ai uitat să râzi* (Ed. Nemira, 2016), considerat de revista *Tiuk* cel mai bun volum de proză scurtă al anului. A publicat proză în reviste și antologii din România, Germania și Albania. A participat, ca invitat, la festivaluri de literatură și târguri de carte din România, Serbia, Algeria și Turcia.

A organizat mai multe serii de evenimente culturale pentru promovarea literaturii și a autorilor români contemporani și a susținut numeroase lecturi în instituții de învățământ. A dezvoltat, în colaborare cu Marius Aldea, proiectul *Scriitorii sunt pe Facebook*, cu care a câștigat premiul pentru cea mai bună campanie de PR/CSR/Marketing, la Gala Industriei de Carte din România, ediția a III-a, 2014.

În prezent, lucrează part-time în IT, colaborează cu articole la revista online *Bookaholic* și moderează, în Timișoara, întâlnirile *Ce mai faci, scriitorule?*, organizate de Librăria Cărturești.

Web: bogdanmunteanu.com

Facebook: facebook.com/bogdan.munteanu.37

Paltonul

(din volumul *Ai uitat să râzi*, editura Nemira, 2016)

Stau ca prostul în fața casei lui Gigi, înfolfit în paltonul lui cel nou. E decembrie, e frig și bate vântul.

Nasol.

Gigi e pe moarte și eu trebuie să fac rost de o mie de lei.

Cum naiba să-l refuz? Moare! Și n-am banii ăia, de unde să-i scot dacă nu-i am? Mai și vorbesc singur pe stradă. Gata, taci, calmează-te!

Nu ține. Vreau să mă descarc, să uit de vizita asta tâmpită, să zbier, să zbier la cineva. O s-o sun pe nevastămea. Telefonul, Laura, așa. Futu-i! Nu mai am credit! N-am job, n-am nimic. Datorii, atât. Băi Gigi, băi, ce-mi faci tu mie?

Îl știu pe Gigi de când eram de-o șchioapă. Locuia în B11, iar eu mă mutasem de curând în B12. Două săptămâni am stat în casă până să-mi fac curaj să ies afară. Îl văzusem zi de zi pe Gigi de pe geam, era cel mai mare

și mai gras dintre ăștia de vârsta noastră și îi căpăcea pe toți când nu-i convenea ceva. Într-o zi mi-am luat inima-n dinți și-am ieșit în stradă. Nimeni nu m-a băgat în seamă în afară de grăsan. A venit glonț spre mine. Tremuram, nu știam cum stă treaba. Îi eram simpatic, i se pusese pata pe mine, așa, din prima, era doar curios? Țsta-i blocu' meu și-a' lu' tata, a mârâit el și m-a împuns cu degetul în burtă. Tu ce cauți aici? Am bâiguit că m-am mutat acuma în bloc și că n-aveam pe unde să ies. Nu i-a convenit. S-a uitat urât, s-a apropiat și mi-a râgâit în față. Asta mi-a fost salvarea! Făcusem sute de concursuri cu băieții din fosta mea gașcă înainte de-a mă muta la oraș, puteam să râgâi în orice fel și la orice oră. M-am tras un pas înapoi, am luat o gură de aer și-am slobozit cel mai bestial grohăit din viața mea, cu care l-am cucerit pe Gigi și pe toți ceilalți băieți. Întâi s-au blocat, ca și când ar fi auzit un dinozaur. Apoi au râs de s-au crăcănat. Mai fă o dată, și-nc-o dată, și-nc-o dată – m-au ținut așa nu știu cât, mureau de râs de fiecare dată și se rugau de mine, încă una, încă una și gata! Nu-mi mai încăpeam în piele de bucurie! Gigi m-a luat imediat sub aripa lui. Cine se lua de mine se lua de Gigi. Tot ce-aveam de făcut era să râgâi când și cum avea el

chef. Un schimb care-mi convenea de minune. Fotbal, leapșa, lapte-gros, mici secrete, mai apoi băutură, jocuri de noroc, femei, din nou secrete, mai mari – o prietenie care n-avea cum să se strice.

Și totuși, într-o vreme am rupt legăturile. Nu ne-am vorbit ani de zile. Aveam amândoi un pic peste treizeci. Ce s-a-ntâmpnat:

Unu: Gigi s-a îndrăgostit rău, da' rău, de o tipă, Loredana. Mă-nsor, mi-a zis într-o zi. Am crezut că glumește și-am râgâit ușor, să destind atmosfera. Dar omul nu glumea, a scos din buzunarul de la piept o invitație în care se înghesuiau inimioare, balonașe și păsărele. Felicitări, mă bucur, am zis și m-am prefăcut că mă bucur.

După nuntă l-am văzut din ce în ce mai rar. Mă cam scotea din sărite, tot trăncănea cât de bine îi e lui însurat și ce meseriașă e Loredana și nu numai atât, că nu degeaba a luat-o la trei luni după ce-a cunoscut-o, Loredana-n sus, Loredana-n jos, și bagă-ți odată mințile-n cap și ia-ți o femeie ca a mea – nu zicea ca a lui, dar asta voia să spună sau cel puțin așa mi se părea. Atât era de îndrăgostit, că într-o zi a uitat să-mi spună să râgâi – lucru nemaiîntâlnit

până atunci. Asta m-a durut foarte tare. Atât de tare, că n-am fost în stare să-i spun nimic.

Doi punct unu: În rarele ocazii în care Gigi îşi aducea aminte că exist şi mă invita – mai mult de formă – în cuibuşorul lor de nebunii, Loredana râdea la poantele mele mai tare decât la ale lui Gigi şi se uita în ochii mei mai des decât în ochii lui Gigi. Era într-adevăr meseriaşă. Nici n-aş fi stat pe gânduri, dacă n-ar fi fost o prietenie la mijloc.

Doi punct doi: La a treia sau a patra vizită, Gigi şi-a adus aminte de vechile noastre obiceiuri. Râgâie, bă! a strigat. M-am înviorat pe dată, însă m-am pleoştit la fel de rapid, era o femeie acolo, nu puteam să fiu ţăran. Dar au insistat amândoi, li se urcase vinul la cap. Bine, am spus şi-am tras una de bun-simţ, să nu supăr pe nimeni. M-au aplaudat, m-am simţit grozav şi-am băgat o palincă, dar nu asta e important, ci mai degrabă că – atunci când Gigi s-a dus la budă – Loredana şi-a încolăcit braţele în jurul meu şi mi-a şoptit porcule şi m-a muşcat de lobul urechii, chestie care m-a făcut să uit de leapşa, de lapte-gros, de jocuri de noroc, de beţii, de prietenie şi de toţi Gigii şi Gigeii din lume. Porc eşti tu, i-am zis şi-am pişcat-o de

fund, iar ea a pufnit în râs și – fiindcă Gigi tocmai trăgea apa – mi-a tras cea mai mișto palmă pe care am încasat-o vreodată.

Trei: N-a trecut o lună și Loredana a devenit insistentă și isterică și mă tot teroriza cu te iubesc porcule dacă nu vii îmi spun îmi spun și vezi tu atunci. Am început să o evit, dar era cam târziu. Gigi m-a sunat și-a zbierat băgunoiule, bă amorezu' lu' pește, cum ai putut, bă, cum ai putut și așa mai departe. Loredana o luase razna și chiar îmi zisese de lobul urechii și de ce-a urmat, era cât se poate de clar. Am reacționat inocent și firesc, ce-i, bă Gigicule, ai înnebunit, gura, că vin peste tine și te înjunghii, a urlat el printre gâfâituri. Și că de azi încolo nu mai existam pentru el. Am tăcut mâlc și-am regretat că mi-am rănit prietenul. N-a venit să mă înjunghie, dar a divorțat imediat – mă așteptam la asta, încă de mic era un tip impulsiv.

De împăcat, ne-am împăcat după vreo cinci ani, când l-am invitat la nunta mea cu Laura, de care mă îndrăgostisem tocmai pentru că nu era meseriașă. M-am blocat când a apărut Gigi – chiar nu mă așteptam să vină. Ne-am prefăcut amândoi că am uitat ce se întâmplase. S-a recăsătorit cu una, Sanda, a intrat în afaceri, a făcut o

groază de bani – mi-a spus toate astea sec, la o țigară, în fața bisericii. După care mi-a urât și mai sec: casă de piatră. Iar eu am zis încurcat mulțumesc și, ăăă, mă bucur tare mult c-ai venit, da-mi tot venea să-l întreb dacă și Sanda asta e la fel de meseriașă ca Loredana – gând tâmpit care nu-mi dădea pace și mă făcea să mă simt din ce în ce mai penibil. Când am terminat țigările, Gigi mi-a cârpit o palmă de-au înlemnit toți nuntașii și a zis gata, bă, mi-a trecut. Acum râgâie! Am grohăit în fața bisericii. Tare. Mă durea falca, dar nu de asta mi-au dat lacrimile atunci.

După nuntă am început să ne întâlnim săptămânal. Jucam table, vorbeam porcos și râdeam. Beam și mâncam ca nesimțiții, întotdeauna pe banii lui Gigi. Gigi era bogat, eu sărac. Gigi era mare și tare, eu vai și-amar. Gigi era XXL, eu un L amărât.

Acum Gigi murea, iar eu eram sănătos tun și la fel de sărac. Știam de vreo două luni că e grav, grav de tot, îi dăduseră drumul acasă, nu mai avea ce să-i facă în spital. Îl vizitam suficient de des încât iminenta lui moarte să devină un lucru obișnuit. Nici măcar nu-mi mai tremurau picioarele când îl vedeam. Slăbise vreo 40 de kilograme, arăta îngrozitor. Ochi ca de broască, ieșiți din orbite,

obraji supti, oase, oase, o grămadă de oase, aproape că-i ieșeau prin piele. De vreo săptămână nu mai avea putere să se ridice din pat, zăcea doar, singura lui preocupare părănd să fie doza de morfină. Cum intram în camera lui, începeam să turui, nu suportam tăcerea, mi se părea că fiecare clipă de liniște sugerează un pic de viață din Gigi, o dădeam cu copilăria, mai știi când, da' mai știi când, gesticulam, mă hlizeam, iar când scăpam câte un râgâit, ca din greșeală, zâmbea și el, fantomatic. Și uite-așa trecea o jumătate de oră, gata, meseriașule, te las să dormi, ți se închid ochii, el se milogea, nu, că să mai stau, uite, și-și căsca ochii să-mi arate că nu-i e somn. Mă atingeam cu mâna lui scheletică, mi se făcea milă, nu voiam asta, nu voiam să-l las să mă șantajeze și-l mințeam, mă ceartă șefu' că întârzii la lucru, cum, nu ți-am zis că mi-am găsit ceva de lucru la ziar, hai, mă Gigicu', că ți-am zis. Râdeam, atingeam pătura în care era înfodolit, cu grijă, nu suportam să-i simt ciolanele. Mă furișam afară din cameră și uitam de el îndată. Le-aveam pe-ale mele, mă concediaseră chiar după ce se îmbolnăvisese el, nu reușeam să mă angajez, ne descurcam tot mai greu, trăiam doar din banii Laurei, puțini și ăia, și din împrumuturi, ce s-o mai

lungesc, era groasă rău. Gigi murea, știam că mă putea rezolva clipind din ochi, dar nu-ndrăzneau să-i cer bani tocmai pentru că murea! Singura datorie pe care mi-o puteam achita era cea de prieten. Îl vizitam, îi spuneam povești, plecam. Nici măcar nu trebuia să-l amănesc, știa că o să moară. Îi gata, horcăia. Pân' la Crăciun îi gata.

Vreau să mă plâng, să urlu, vreau să mă liniștească Laura, să uit de vizita asta la Gigi. Și uite, nu mai am credit! O iau la pas, pfui, frigul ăsta mă disperă. Ajung în stația de autobuz. Îmi aprind o țigară, trebuie să-ncerc să mă calmez, să refac filmul, poate se leagă ceva.

Paltonu', a zis Gigi chinuit și i-a făcut semn nevestisii să-l aducă. Eram nedumerit. Ce palton? Care-i faza? Sanda a adus haina și mi-a pus-o în brațe, e nouă, lui nu-i mai trebuie, mi-a șoptit, ce să facă cu ea? Apoi iar el: ți-i bun? Probează-l! Am dat din mâini, a, nu, nu-i nevoie, dar în sinea mea mă bucuram, pica bine cadoul. Chiar așa, ce să fi făcut Gigi cu el? Mi-l dădea mie. Și eu aș fi făcut la fel. Am luat paltonul pe mine, îmi era mare, știam asta de la bun început. El e sau, na, a fost XXL, eu – L, cu indulgență. Tot bine pica. Am mulțumit, am zâmbit, am

căutat o glumiță, trebuie să mă mai îngraș (uai, ce glumă idioată), vin mâine sau poimâine, am spus și i-am făcut semn Sandei să-mi pună geaca veche într-o pungă. Am dat să fac stânga-mprejur spre ieșire, te pup, Gigicu'. Și-l aud horcăind din nou: douădouă de milioane, atât am dat pe el. Hugo Boss. Am înțepenit. De ce-mi spunea asta? Ce-are a face cât a dat? Prețurile se iau de pe cadouri. Nu-l faci pe om să se simtă prost și îndatorat. Și-apoi tunul: ți-l dau cu zece. Nou-nouț. Pleașcă.

Cum?!

Ce zece?

Ce pleașcă?

Mi-l vindea?!?!

M-am uitat neajutorat spre Sanda, poate-l contrazicea, poate îmi confirma că e o poantă sinistră, oamenii mai fac glume din astea când sunt pe moarte, ceva, trebuia să zică ceva! Și uite-o, tăcea, îmi înfundase deja geaca veche în pungă, se uita ca idioata la mine. Mai și zâmbea! Îmi tremurau picioarele, ca atunci când am aflat că Gigi se duce. Stăteam în mijlocul camerei, încremenit și ridicol, cu Hugo Boss-ul pe mine, mă treceau toate apele și nu puteam să-l privesc în ochi pe

Gigi. Îmi imaginam cum scot o mie de lei în bancnote mici, de cinci, de zece, cum aruncam cu banii în sus, cum cădeau toți peste Gigi și-i acopereau corpul scheletic, cum ieșea el fericit de sub grămada de bani și începea să-i numere și cum anunțam eu triumfător, râgâind, fiecare sută adunată. Dar n-aveam banii ăia. Gigi murea și, pentru că murea, eram obligat să-i fac pe plac. Fără comentarii! Ăăă, ți-i aduc, ă, data viitoare, am bâiguit și m-am cărat, cu paltonul ăla nenorocit pe mine. În stradă mi-am dat seama că am uitat plasa cu geaca veche. N-au spus nimic, nici el, nici Sanda. Au văzut și ce s-au gândit? Pleașcă. Sau poate că eram eu prea tulburat.

Nu se lega mare lucru pe frigul ăla. Numai tâmpenii îmi treceau prin cap. Gigi iubea banii, știam. Mă iubea și pe mine, nu-i vorbă. Hai să jucăm table! Hai. Hai să bem! Hai. Hai să-ți zic un secret! Hai. Râgâie! Boajahjgfoifdx. Înc-o dată! Gmanpsosaea. Eu, la rându-mi, iubeam banii, dar nu știam cum să-i fac. Poate chiar de aia îl iubeam pe Gigi. Am început să fac calcule, cam de câte ori am ieșit împreună și câți bani a cheltuit el cu mine pe cotlete de porc și rațe și curcani și vite și whisky-uri și cu ce ne mai îndopam și beam noi. Am ajuns la concluzia că-i eram

dator cu zece paltoane, nu cu unul, și-mi era ciudă că tot ce putusem eu să-i ofer la schimb nu era măsurabil în moneda lui. Aiurea. O să fac rost de o mie de lei și gata.

E ajunul Anului Nou. Sunt la înmormântarea lui Gigi. Geaca mea de toamnă și cele două pulovere nu fac față frigului. Tot aștept să dea popa tonul cu crucile, o să fac câte zece, cînșpe de fiecare dată, doar-doar mă voi dezmoți un pic. Însă popa lungește vorbăria și mă enervează. Mă uit în stînga. Acolo ar fi trebuit să fie nevastă-mea, dar s-a îmbolnăvit. Nimic grav, o să-i treacă. Mă uit în dreapta. Loredana plînge. Se lipește de mine și asta mă mai înviorează un pic.

A, paltonul. L-am vîndut. Cu cinci sute, nu știu să negociez. Jumate s-au dus pe medicamentele pentru Laura și pentru coroană, restul i-am băut când am aflat c-a murit Gigi. Am rîgâit o zi întregă prin birturi, dar n-a mai avut niciun farmec.

Dolce far niente

(din volumul *Ai uitat să râzi*, editura Nemira, 2016)

E deschis sau...?

Nu încă. La fix deschidem.

E fără cinci.

Pot să aștept înăuntru sau...?

Cum doriți.

Viorel ochi o masă din mijlocul cafenelei și se îndreptă spre ea. Apoi se răzgândi și se duse la alta, mai ferită. Râse. De fiecare dată când erau mai multe mese libere, nu știa la care să se așeze și chestia asta i se părea amuzantă. Își dădu jos paltonul și-l puse pe spătarul scaunului.

Pot să comand?

În trei minute. La fix deschidem.

Am înțeles, în regulă, aștept.

Se așeză. I se făcu poftă să fumeze. Se scotoci în toate buzunarele. Cum naiba se întâmpla mereu așa, să găsească lucrurile în ultimul loc pe care-l cercetează?

Murphy, mormăi și râse iar. Scoase o țigară din pachet și o lovi de câteva ori de masă.

O cafea lungă cu lapte, vă rog, e fix.

Da, e fix. Durează un pic, doar ce-am pornit aparatul.

Am înțeles, în regulă, aștept. Nu-i grabă.

Nu era grabă. *Dolce far niente*, cum zice italianul. Râse din nou. Aprinse țigara și trase un fum prelungit. Se simțea bine. Venea rar în cafenele, cam o dată pe lună, și doar de dimineață, când nu era aglomerat. El cu gândurile lui. El pe primul loc. El cu el. Avea casă, familie, serviciu și nu le neglija. Așa era normal. Dacă îți asumi ceva, nu te tragi apoi pe cur. Însă în ziua aia din lună când avea chef să iasă la o cafea și la o pufăială, să nu-i spună nimeni că e agitat ăla micu' sau că s-a înfundat buda sau că ai zis mai demult că tunzi gazonul și uite, nu l-ai tuns nici acuma. Sau să-l sune șeful lui, italianul, arde, Vio, dăm de dracu', dacă nici pe expertul meu *numero uno* nu mă pot baza, atunci pe cine? O dată pe lună, de la 9 la 11, să nu-l fu...

Cafeaua dumneavoastră.

O, mulțumesc! N-am mai fost aici, e mișto, mai ales că nu-i nimeni. Îmi place așa.

Nouă nu prea, domnu', dacă nu vine lume, înțelegeți...

Zâmbi. Înțelegea. Puse lapte în cafea și amestecă. Zahăr nu-i trebuia, se rotunjise bine în ultima perioadă. Vreo 12 kile. Dimineața doar 11. O nimica toată, și-a zis la primele semne de împlinire. Acum se uita în oglindă și își sugea burta. Apoi o lăsa moale și se îngrozea, băi, sunt cât un porc! Știa de unde i se trage. De șapte luni renunțase la sport, obișnuia să joace fotbal de două ori pe săptămână, marțea și joia, într-un campionat de amatori. De când cu ăla micu', la revedere – ba plângea, ba râdea, ba se cufurea, ba-i ieșeau bubițe. Și tot așa. El n-a vrut să lase fotbalul, a discutat cu nevastă-sa, ea a zis înțeleg, e normal, ai și tu nevoie de relaxare, atâta timp cât nu intervine nimic, du-te. Înțelegea, era normal, dar ba marți, ba joi, îl suna spre sfârșitul programului, Vio, știu că ai fotbal azi, dar... A ținut-o așa câteva luni, ba se ducea, ba nu se ducea la antrenamente. Întâi a ajuns din titular incontenstabil rezervă. N-a zis nimic, se aștepta. Apoi l-a luat căpitanul de echipă la o discuție, băi Vio, nu mai merge, ori vii, ori nu vii, uite, ai început să pui colaci, te

miști greu, nu prea mai rezști, se simte, băi Vio, se simte, înțeleg că acum ai copil, dar... Îi venea să urle, să măture pe jos cu căpitanul, cine ești tu, bă pulifriciule, să mă dai afară, un nimeni, un zero barat, asta ești! Dar n-a ripostat în felul ăla. A zis doar bine, *captain*, dacă voi nu mă mai vreți, asta e, ce pot să fac, o să vedeți și voi cum stă treaba. Și, oricum, nimic nu se compară cu un copil, ar trebui să știi, ești mai bătrân decât mine, azi-mâine ai patruzeci de ani și nu-ți pasă decât de sport, ce-ai să lași în urma ta, o minge de fotbal dezumflată? Fă un copil, sfatul meu, nimic nu se compară... Lasă, Vio, că și-așa suntem prea mulți pe Pământ, n-ai văzut documentarul ăla, dacă ne dublăm, prăpăd o să fie, a răs căpitanul. Hai, ai grijă de tine, a adăugat și l-a bătut pe umăr. El i-a-ntors spatele și a plecat. Când a ajuns în mașină, i-au dat lacrimile și-a dat cu pumnii în volan...

Prostule, mormăi Viorel, trebuia să-i fuți una! Clătină din cap și își descleștă fălcile. Era ora lui liberă, altceva, avea să se gândească la altceva. Cum a parat el trei penaltiuri la cupa liceelor, daaa, și cum au tăbărât cu toții pe el și l-au ridicat pe brațe și-au zbierat du-ca-dam, du-ca-dam, chiar dacă a apărat numai trei penaltiuri, era

un erou, eroul de la Târnăveni, daaa, atunci, după meciul de poveste, a cunoscut-o pe Violeta, l-a așteptat la ieșirea din vestiar, l-a tras de mânecă, ai fost foarte bun, i-a spus, cu ochii-ntr-o parte, el s-a mirat că-l abordase așa, hodoronc-tronc, nu știa ce să facă, fata era cam ștearsă, ai fost... ducadam, a adăugat ea și asta l-a gădilat, în ce clasă ești, a întrebat-o, a unșpea a, eu într-a doișpea be, știu, știu, toată lumea știe, a râs ea, emoționată, a râs și el, din ce în ce mai flatat, i-a luat o mână-ntr-a lui, nu mai știa care, stânga sau dreapta, își amintea doar că a pipăit o palmă umedă, cineva, unul mai experimentat, îi spusese odată că, dacă unei tipe îi transpiră palma, mergi la sigur, amice, mergi la sigur, nu uitase asta, n-avea cum să uite, mâine după ore ne vedem în barul de lângă școală, i-a spus, mai degrabă i-a poruncit, apăruse trei penaltiuri, își permitea, he he, fata a fost de acord, iar el a fugit să bea cu băieții, și ce-au mai băut, crunt, crunt, o să i-o pun mâine uneia dintr-a unșpea, a zberat el în toiul chefului, minți, bă ducadame, cum o cheamă, au urlat unii, nu știu, a râs el, n-am întrebat-o, o fut, nu mă-nsor cu ea, hă hă! A aflat a doua zi, în bar, chiar înainte de-a o săruta, și-a mai aflat tot ce-și dorea și tot ce nu-și dorea să afle despre ea în

următorii ani – dacă l-ai fi-ntrebat de cât timp sunt căsătoriți, n-ar fi știut exact să spună, făcea ăăă, închidea ochii și se pierdea în calcule.

Stinse prima țigară și își aprinse imediat alta. Îi treceau prin minte tot felul de bazaconii când era singur. Oare nu l mințise pe captain? Oare-și dorise cu-adevărat un copil? Unii simțeau că vor, alții nu. El? El n-a protestat când Violeta i-a dat de-nțeleș că... și, la urma urmei, i-au zis și alții care i-o luaseră înainte băi Vio, nu se schimbă mare lucru, totul e să știi să-ți gestionezi mai bine timpul. Și, pentru că l-au văzut neîncrezător, i-au mai spus, măi omule, nimic nu se compară cu un copil, înțelegi tu? Așa că și-a zis ma *perche no* și s-a pus pe treabă.

El cu gândurile lui, într-o cafenea goală. Era tare bine. Se uită la ceas. Nouă și un sfert. Oho, până la unșpe avea tot timpul din lume. Simți aer proaspăt de afară și se uită spre intrare. Un bărbat, o femeie și un copil. Toți blonzi. Și grași. Ce naiba, spălăciților, n-aveți somn? bombăni. De ce-ați adus țâncul cu voi? Aici se fumează, fumul nu le face bine copiilor, voi pe ce lume trăiți? Era clar, piticul va începe să țopăie, să chiuie, să behăie, așa suntăștia mici, caută atenție, șantajează, știa el. Cei trei se

așezară la câteva mese distanță de el, aproape de intrarea în cafenea. Îi vedea cu coada ochiului. Copilul țipă scurt. Părinții râseră. Chelnerița râse. Viorel își strânse ochii de parcă l-ar fi tras cineva de păr. Inspiră adânc. Poa' să țipe, să cârâie, să plângă, să facă ce vrea, nu-l bag în seamă, gândi. Orele astea două sunt ale mele. Punct! Se hotărî să rămână calm.

Punct, nepunct, tatăl se puse pe vorbit. Tare. Viorel întoarse capul spre masa nepoftiților. Oricât și-ar fi impus, îi venea greu să filtreze perturbațiile. Îl măsură pe guraliv. Avea în jur de treisćinci de ani, început de chelie, burtoc și gușuliță. Tipic. Două cafele, urlă blondul. Apoi mai domol: tu ce vrei, tati? Cola, țipă copilul, încercând să-și imite tatăl. Cola, îl maimuțări Viorel de la masa lui. Două cafele și-o Cola, urlă blondul, și lui Viorel nu-i veni să creadă. Ești tâmpit, grasule? Cum să-i dai țâncului Cola?! Pe ce lume trăiești? Ia-i un fresh sau, în cel mai rău caz, un santal. E copil, de ce naiba bagi chimicale în el? De aia e obez! Blondul începu să-și bubuie părerile, îi explica nevستی-sii cum stă treaba, băi, deci ăla e un dobitoc, habar n-are să gestioneze un buget de firmă mijlocie, a dat zeci dă mii pentru tot felul de evenimente

de rahat, mă doare pe mine-n cur că mi-a organizat el petrecerea lu' pește, bani aruncați aiurea, a, da, și asigurări de viață ne-a făcut, ce căcat, media de vârstă în companie e de treij' de ani, cine se gândește să moară la vârsta asta, hă hă. Dă, mă, bani, că oricum o luăm, tot mercenari suntem!

Viorel nu-l plăcea pe tatăl de alături, îi căuta nod în papură și-i tot venea să se bage în discuție, domnu', domnu', și alea, petrecerile, sunt importante, țin de motivarea angajaților, asigurările nu mai zic, omul nu e robot, poate să-i plesnească o venă și la treizeci de ani, înțelegeți? Dar nu se băgă, nu era bine să te pui rău cu unul și cu altul, dacă nu ești de acord, mai bine stai în banca ta. Grasul se mai liniște. Viorel începu să împartă bugetul după bunu-i plac, atâta pe salarii, atâta pe echipamente, atâta pe beneficii. Observă la un moment dat că țăncul se apropiase de el și-l studia cu un amestec de uimire și curiozitate. Cine știe de când îi dădea târcoale. Îi veni să-l sperie, bu! Însă, dacă intra în orice fel de dialog cu el, copilul câștiga partida. Știa el. Voia să-l chinuie și-i evită privirea. Îl ignoră un minut, două, dar puștiul nu se lăsă păgubaș. Făcea pași mici înspre el. Ești șmecher, mă

pulică? Hai, cară-te de-aici, gândi și își aprinse nervos o altă țigară. Copilul se propti cu pieptul în masă și se întinse după pachetul de țigări. Viorel îl smulse și-l puse într-unul din buzunarele paltonului. Aiii, chicoti țâncul și se trase înapoi. Viorel îl privi cu dușmănie. Piticul reușise să-l facă să reacționeze, uite-l, își savura victoria cu un zâmbet șmecheresc, pe care, fără-ndoială, îl învățase de la taică-su. Se cuvenea să-l pedepsească. Dar ce să-i facă?

Își aminti de umflatul de la grădiniță, îi plăcea la nebunie ăluia să-i sucească mâna la spate și să-i dea pumni în burtă. Cel mai rău și-a luat-o la dacii și romanii. Tu ce ești, dac sau roman, l-a-mpuns grasul amenințător cu degetul, în mijlocul câmpului de bătălie. Picioarele au început să-i tremure, habar n-avea dacă agresorul era Decebal sau Traian. A dat-o la mijloc și-a bâiguit că e român. Ghinion. Barbarul nu s-a lăsat păcălit de trucul lui ieftin. I-a sucit mâna. L-a luat pe sus. L-a pus cu curul în coșul de gunoi. Aici e locul tău, fricosule, i-a zis și i-a mai tras un șpiț, să nu care cumva să uite. Apoi a stat cu ochii pe el. Cum îndrăznea să se ridice din colțul rușinii, grasul părăsea câmpul de luptă și-l înfunda înapoi. A rămas acolo

până a venit educatoarea. Grasă și aia. L-a certat și ea, ce stai acolo ca o momâie?

Viorel se încruntă. Grașii i-au fost mai mereu potrivnici. Se întrebă cum ar fi dacă într-o bună zi ar da nas în nas cu tartorul lui. Nu-l mai văzuse de-atunci. Sau poate trecuse pe lângă el, dar nu-l recunoscuse. Poate că slăbise. Sau se umflase și mai mult, cine știe. Sau poate murise, dracu' să-l ia. Oare cum îl chema? Andrei, parcă. Sau Adrian? Nu, nu, Andrei. Se scutură și scrâșni din dinți. Se luase la trântă cu amintirile, aproape că uitase de puști. Era tot acolo, lângă masa lui, îi furase bricheta și se juca cu ea. Viorel strivi cu degetul mare mucurile de țigară din scrumieră, apoi își ridică brusc privirea și se uită țintă la copil.

Cum te cheamă? îl întrebă.

Lucas, răspunse grăsunul și se hlizi.

Ba nu te cheamă Lucas, te cheamă Andrei!

Nu Andlei, Lucas!

Ești surd? se îndârji Viorel. Andrei, toată ziua. Zi-mi ce ești, dac sau roman?

Puștiul făcu un pas în spate. Se uită peste umăr, își văzu părinții, se liniști și tăcu prevenitor.

Ce nu pricepi? se burzului Viorel. Trebuie să alegi.
Dac sau roman? Una din două! Repede!

Pida mă-tii, țipă puștiul ascuțit și dădu să fugă.

Viorel se arcui peste masă, îl prinse de mână și-l smuci înspre el. Zi, grasule, ce ești, dac sau roman? Copilul începu să urle ca din gură de șarpe. Viorel apucă o bucată de grăsime între degete și învârti, dar degetele îi alunecară. Un pumn îi izbi nasul din senin, apoi încă unul și-ncă unul și-ncă unul, o ploaie de pumni, veneau parcă de undeva de departe, tocmai din copilărie. Își duse mâinile la ochi și se aruncă în dreapta, ca Duckadam la primele trei penaltiuri. Încercă să se ducă și-n stânga, dar nu reuși.

Zăcea pe un colț de canapea, nu știa după a câta lovitură încasată se prăvălise acolo. Nu vedea nimic cu ochiul stâng, simțea doar cum îi zvâcnește. Își pipăi fața cu degetele. Era buhăită și plină de sânge. Un bărbat, două femei și un copil în picioare, în fața lui, îi vedea ca prin ceață. Bărbatul părea teribil de furios, gesticula și zbiera ceva de cristoși și dumnezei, îl auzea difuz, de parc-ar fi fost într-o încăpere alăturată. Din când în când, omul făcea un pas înainte, găfâia de deasupra lui, cele două femei se

agățau de el, îl trăgeau înapoi și încercau să-l potolească, una cu vorba bună, cealaltă cu poliția. Țâncul îl înjura arțăgos, pida mă-tii, pida mă-tii, și-l lovea cu picioarele.

Se chinui să se ridice din colț. Voia să meargă până la baie, să se curețe puțin. Reuși să se sprijine în mâini și dădu să se scoale, dar un dos de palmă îi izbi țeasta de perete și-l țintui din nou în colț. Rămase o vreme nemișcat, clipind cu încetinitorul. Era amețit și-l durea capul îngrozitor.

Stătu acolo până când o mână grea îl înșfăcă de piept și-i făcu vânt înspre ieșirea din cafenea. Merse împleticit, în zig-zag, ca un bețiv. Auzea cum se vociferează în urma lui, replicile și tonalitățile îi păreau cunoscute, doar că acum le distingea mai bine.

Futu-ți cristoșii mă-tii de jigodie ordinară, dai în copil, mă, în copilul meu?

Lupe-l, tati, omoală-l, tati!

Gata, lăsați-l în pace, chem poliția, pe bune!

Loredan, te rog eu mult, ajunge, ne facem de râs.

Gura, că-s nervos!

Loredan, uită-te la mine, te rog, Loredan!

Viorel tresări. Făcu stânga-mprejur în reluare, clătinându-se. Se șterse la ochi cu dosul palmei și se uită lung la agresor, venea spre el cu pumnii strânși și pasul apăsător. I se făcu și mai frică. Mă piș pe tine, mă, gâfâi blondul și se descheie la șliț. Nu, nu, să nu se pișe pe el – ridică mâinile în semn de pace. Se întoarse poticnit și ieși. Ușa se închise încet în urma lui, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat. După câteva secunde ieși și chelnerița. Paltonul dumneavoastră... Vreți să chem salvarea? Ridică din nou mâinile – nu, nu, să n-o cheme. Își dădu seama că nu achitase. Se scotoci cu încetinitorul după portofel. Lăsați, lăsați, se fâstâci chelnerița și o zbughi înăuntru.

Viorel trase aer în piept. Se uită la ceas. Nu văzu nimic prin cadranul spart. Clopotele bisericii din apropiere începură să bată. E aproape zece, își spuse. Încă o oră de *dolce far niente*. Ca niciodată, avu senzația că ora aia rămasă va fi insuportabil de lungă. Gândurile îi zburară la Violeta și la copilul lui. I se umeziră ochii.

De-a șoarecele și pisica

(articol apărut în revista *Dilema veche*, nr. 685, 6-12 aprilie 2017 – dosarul săptămânii: Mama mea)

Acum treizeci (și ceva) de ani, când jucam prinsa și ascunsa și fotbal și nu mai știu ce, că e tare mult de-atunci, discuțiile dintre adulți și pitici erau fulgerătoare. Cum bâzâiam puțin, în căutarea unor explicații, cum auzeam de la unu' mare că sunt mic și că nu-i treaba mea. Sau că o să-nțeleg mai încolo, când o să cresc. Da' n-o să crești dacă nu ești cuminte, dacă nu înveți bine și dacă nu-ți spui rugăciunea! În rest, stai, hai, taci, minți, nu fi obraznic, ce cauți aici, potolește-te, te iau țigani (în sac), gata, gata, am zis gata, și altele, și altele – le-a prins Cehov pe toate în povestirea *Viața în întrebări și exclamații*.

Așa erau vremurile.

Așa erau oamenii, vorbeau mai puțin.

Știm, știm, să n-o mai lungim.

Mama – nu mă-ntrebați de tata, habar n-aveam unde era tata –, mama era zi de zi în preajma mea. Cu toate astea,

nu-mi aduc aminte aproape nicio discuție cu ea. Cele mai multe dintre ele se terminau înainte de a începe. Ceac-pac, ești mic! Ok, ok, eram mic, mi-am văzut în continuare de-ale mele, școală, teme, fotbal, *sărumanapentrumasășimamaceamaifrumoasă, eusuntmictuțămămare*, am respectat regulile, dar nu m-am dat bătut. Am studiat-o cu mare, mare atenție pe maică-mea, i-am memorat stările, gesturile, expresiile, grimasele, tot ce-am prins, apoi m-am apucat să inventez. Inventam conversații cu mama.

Mai târziu, și cu alți oameni.

Mă descurcam, îmi plăcea jocul. Îmi place și acum. Ceac-pac!

[Ne băgaseră MTV, ce nebunie! Toată lumea avea, din senin, o melodie preferată. Avea și maică-mea una, mai mult ca sigur, și mă râcâia că nu știam care-i aia. Nu prea îndrăzneam s-o deranjez cu chestii de doi lei, părea mereu preocupată. Mi-am pregătit terenul. M-am lăudat că am luat un zece la română (sau la mate, sau la geogra, nu mai țin minte, așa cum nu mai știu nici dacă l-am luat pe bune sau dac-am trombonit). Zecele și-a făcut treaba, ca-

ntotdeauna. I-am prins maică-mii zâmbetul – asta-i, m-am încurajat, acum e momentul, un-doi-trei-și, bagă! Și-am întrebat-o, nici măcar n-am așteptat să zică na, fain.

Hai, treci la masă, că se răcește, am auzit. M-am aprins. Am insistat. Că de ce nu-mi zice. Că sigur are. Toată lumea are! Na, eu n-am, a spus.

M-am așezat la masă. Am mâncat super-șnițele cu piure & clătite cu gem. Sau ce-o fi gătit mama atunci. În timp ce-nfulecam, am ales eu pentru ea. Am fredonat o zi, două, băr it nău secârâfais, nău secârâfaaaais, nău secârâfais ăărol. Elton John părea un tip simpatic.]

Altfel, pândeam momente de atenție din partea ei. Când mă săturam și de așteptat, și de inventat, forțam lucrurile, mințeam de stingeam. Și, uite-așa, am venit într-o zi de iarnă acasă fără ciorapi și-am zis că i-am pierdut la școală, mna, se mai întâmplă, ce să fac (neinspirat – minți, minți ca tată-tu, unde-s ciorapii, am auzit toată seara, și nici măcar n-am răcit), și, uite-așa, am transformat premiul trei în premiul întâi ștergând cu un praf magic două bare de pe diplomă (foarte inspirat – am fost pupat de nu știu câte ori și dus la cofetărie). Și câte și mai câte. În timp ce eu

măsluiam și vrăjeam pentru a câștiga atenție, mama era pe fază la momentele mele de neatentie. Mă urmărea, mă mirosea, făcea o fentă, două și, auci, mai devreme sau mai târziu, mă prindea. Ne jucam, ne jucam de-a șoarecele și pisica.

Ei, și-au trecut anii, *vaidoamne*, cum au trecut, mama e bine, sănătoasă, eu, la fel, uneori ne scriem sms-uri, alteori vorbim la telefon ca și când ne-am scrie sms-uri. Cum nu am copii, ca să povestim despre ei, discutăm de năzbâtiile pe care le face bună-mea, la aproape 90 de ani, și despre starea vremii. Când ne întâlnim, suntem, ca acum treizeci de ani (douăzeci, zece, cinci), ca alaltăieri, ca ieri, cantotdeauna, pe fază. Nu ne scapă nimic, ne jucăm unul cu altul, așa cum ne-am obișnuit. Ceva s-a schimbat, totuși. Amândoi pândim momente de atenție din partea celuilalt și ne prefacem că nu le vedem pe-alea de neatentie. Și știm că ne... eh, chestiile astea nu se spun.

Uite că a mai rămas un pic de spațiu. Hai, mum, zi-mi, care-i melodia ta preferată?

Râsul, foehn-ul și cățelul

(articol apărut în revista *Dilema veche*, nr. 696, 22-28 iunie 2017 – dosarul săptămânii: Tabieturi)

Petrec mult timp în baruri și cafenele. Acum, că e vară, la terase. Sunt deseori absorbit de lucrurile care se petrec la mesele vecine, da' uite că nu mi-a trecut până acum prin cap c-aș putea fi, la rândul meu, ținta altor absorbiți. Să zicem că s-ar întâmpla chestia asta. Oare ce-ar spune un vecin atent (ba nu, mai bine o vecină) despre mine? O variantă fair-play ar suna așa: A venit un tip cu un rucsac roșu. S-a învârtit o vreme printre mese, până la urmă s-a așezat la una mai ferită. A comandat un capucino (deco) și o apă plată (la temperatura camerei). După ce le-a primit, a aprins (tacticos) o țigară. Apoi a scos o carte din rucsac și s-a apucat să citească. Din când în când, se uita cu coada ochiului la ceilalți clienți. Ba se distra, ba pufnea, ba mormăia nu știu ce. Credea că nu-l vede nimeni, deșteptul! Juma' de oră numa' asta a făcut, a scanat și a tras cu urechea în stânga și-n dreapta. După aia, a închis cartea (cică citea!), a scos un laptop, s-a pus pe butonat și

la revedere, nu și-a mai ridicat nasul de-acolo. Peste vreo două ore, a dat cu pumnul în masă și a strigat daaa, asta-i! Apoi a-nceput să facă giumbușlucuri. Era în formă, parcă voia să-i pupe pe toți.

Așa, ce voiam să spun? Gata, știu. Printre primele lucruri pe care le dezvăluim despre noi se află tabieturile. Că vrem, că nu vrem, prin ele le deschidem celorlalți o porțiță către universul nostru. Iată, vecinul cel atent (pardon, vecina, rămâne cum am stabilit) mi-a aflat, fără prea mari eforturi, obiceiurile. Poate că nu i-au spus mare lucru, dar, dacă prin *ceștiueucecircumstanțe* am ajunge să stăm la o poveste, ar ști cum să mă ia. Țigară & cafea (deco?!), citit, ochi & urechi, oho, câte variante!

Tabieturi, așadar. Tabieturile mele. Porțițele.

Unu. Baruri, cafenele, terase. Acolo scriu. Până acum, nu mi-a ieșit altundeva. Bagă-mă într-o cameră liniștită, dă-mi un scaun din ăla meseriaș, ergonomic, dacă știe să facă masaj, cu-atât mai bine, și zi-mi gata, băiete, ai toate condițiile, scrie! N-o să fac nimic altceva decât să mă foiesc și să mă perpelesc. Scriu doar în oraș. Așa am început și, *vaivaivai*, nu mă pot dezobișnui! E o tâmpenie,

recunosc. Dar, până una-alta, e o tâmpenie care funcționează. Uneori, textul iese cum îmi convine. Când se-ntâmplă asta, mă bucur. Uite, cam așa:

Am scris aproape o pagină într-o cafenea. Chestia asta mi-a dat aripi. Am dat din mâini. Am râs bine. Am vorbit mai mult decât îmi stă în fire. M-am prostiț. Atât de tare, încât am șutat cu sete într-o chestie rotundă și albă de la budă, mi s-a părut că e o minge de ping-pong. Ghinion, era un opritor de ușă. (apropo, există un program care simulează zgomotele dintr-o cafenea. L-am încercat. O altă tâmpenie, care nici măcar n-a funcționat).

Doi. Fumez. Sunt dependent, n-o s-o dau cotită. Beau cafea (capucino) pentru că țigara pe sec e nașpa.

Trei. Sunt atent la ce se petrece-n jurul meu. Oamenii sunt fascinante. Uneori, intru în vorbă cu necunoscuți. Sau ei cu mine. Tabieturile înlesnesc conversația. Apoi, notez chestii. Cam așa:

Cafenea. Băuturică, mâncărică, glumițe, hihhi, hahaha ș.a.m.d. Intră o bătrână. Ochi albaștri, capot, batic, o mie de riduri. Vede o masă nedebarasă, pornește spre ea,

întinde mâna din mers, juma' de limonadă, nu, n-are cum să-i scape. Ajunge odată cu chelnerița, mie, mie, zice, nu, vă rog, se ține tare fata, nu luați de pe mese, stați jos, vă fac eu o limonadă, haideți, stați, nu costă. Bătrâna își strânge mai bine capotul. Își aranjează baticul. Nu stau, n-am timp, spune și face cale-ntoarsă. Nu stau, n-am timp. Nu stau, n-am timp.

Sau așa: Își dă jos șapca cu USA. Scoate o sticluță de votcă din buzunar. Trage o dușcă. Uăi, da' bună-i! Închide ochii. Îi deschide. Zice. Cum prindea el, când era mic, pui de cioară și le sucea gâtul. Cum îi fierbea și-i mânca. Uăi, da' buni erau! Ce tot zbieri, mă, pacoste, că surzesc aicea! (plânge un copil). Lui i-a intrat odată un cui în talpă. Și ce dacă i-a intrat? N-a zbierat așa. Nici măcar n-a zis acasă, pe vremea aia nu umbla mă-ta atâta după curul tău. Trece brusc la altele – Ilici huo, Țapu huo, Băse huo, Neamțu huo și încă n-am văzut nimic și dacă ar avea el putere... Scui pă. Trage o dușcă. Uăi, da bună-i! Își pune șapca cu USA. Fluieră. Un pechinez apare de după o mașină. Aici erai, mă? Zâmbește. Hai cu bunu, hai acasă. Mai trage o dușcă. Câinele îl privește blajin.

Chiar, am și eu un câine care mă privește blajin. Ne privește, de fapt, și se strecoară și-și face loc între noi și se-ntinde și bfff, oftează (ăsta da tabiet!), în timp ce noi citim sau pălăvrăgim sau râdem. Chiar, râsul în doi, o fi oare un tabiet? Dacă da, e cel mai plăcut, cel mai liniștitor, cel mai simpatic, *celmaicel* dintre toate! E un moment bun să spun și-am încălecat pe-o șa, cred că n-o să se supere nimeni. Ei, nu chiar nimeni, câțiva prieteni care cunosc tabietul meu cel mai vechi (folosirea uscătorului de păr pe post de aerotermă) mă vor lua probabil la unșpe metri, măă, da' n-ai zis cum te încălzești cu ăla!

Hai, prieteni, e vară, cui îi pasă de foehnuri și aeroterme acum?

Timp liber. Și-o cafea, vă rog

(articol apărut în revista *Dilema veche*, nr. 723-724, 28 decembrie 2017 – dosarul săptămânii: Dorințe, țeluri, rezoluții)

Lasă prostiile, nu mai visa cai verzi pe pereți! Totul trebuie planificat în viață (mama, foarte serioasă).

Asta-i vrăjeală, mă, nu-i nevoie de niciun plan, îți zic io. Faci ce ai chef, o scoți tu cumva la capăt (tata, foarte relaxat).

Uau, ce simplu! Planuri, treburi grele? Nicio problemă, facem ca mama – cu așteptări, eforturi, tot tacâmul. Dorințe, fantezii? Trecem la tata – cai, potcoave și peștișori de aur. Și dă-i cu unu', dă-i cu altu', nu așa, invers, ba nu, stai, era bine înainte, hm, să mă mai gândesc, parcă totuși... ce mai, m-am încurcat de tot. Până la urmă, am mers la sigur – am adoptat strategia maică-mii și, dacă se-ntâmpla s-o dau în bară așa, scoteam la-naintare jongleriile babacului. Cum-necum, a ținut. A ținut chiar și la interviurile cu tot felul de doroftei care mă-

nghesuiau la perete cu întrebări-croșee. Nu știu, da' nu vă faceți griji, o să mă descurc, ziceam, cât se poate de serios. Unii m-au angajat, alții nu. Dar nu-mi aduc aminte să nu fi zâmbit vreunul.

După ce-am bifat obiectivul facultă-job-casă, ai mei au schimbat macazul. Mama s-a relaxat, a lăsat-o mai moale cu listele, tata a-nceput să-și facă... planuri. Ca să vezi! La fel ca ei, recuperez și eu, nu mă mai iau atât de în serios, nu-mi mai bat capul cu dorințe, aspirații, strategii, bărci, undițe, cârlige și I'll do my best, că numa' mă-mpiedic. Le-am înlocuit, pe rând, cu timp liber – un peștișor al naibii de alunecos, odată te pomenești că-ți face semn, hei, boss, fii pe fază, să n-o ratezi p-asta. Cam așa: Hoinăream prin Scoția de câteva săptămâni. Ajunsesem în Oban, un port cochet și liniștit, cu gândul să o tai spre o insuliță, Coll, Tiree, nu conta prea mult. Rătăceam pe străduțele lăturalnice ale orășelului și mă opream din când în când, fără un motiv anume. Mă opream, mă așezam pe marginea drumului și pierdeam vremea. Și mă simțeam grozav, pentru că nimic nu mă împiedica să mă opresc și să pierd vremea. Poposisem în fața unei case, mă uitam la

cei doi câini din curte. They are the most polite dogs in Scotland, am auzit. Don't be shy! Un tip pe la 60 de ani îmi făcea cu mâna de pe verandă. Zâmbea. Ce tare, intră, ce mai stai, mi-am spus și-am deschis poarta fără nicio reținere. Am mâncat și-am băut și-am stat la povești ca doi prieteni vechi care se revăd după ani. Am trâncănit până s-a lăsat întunericul. Până ne-a intrat frigul în oase. Cu o mică pauză, ca să privim apusul. Apoi omul s-a oferit să mă găzduiască peste noapte. Am ezitat puțin, dar am primit. Am baricadat ușa camerei cu rucsacul – mi s-a spus de prea multe ori că nu e bine să stai de vorbă cu străinii și așa mai departe. Dimineată, gazda a pregătit micul dejun. Scottish breakfast for you, my friend. Am mâncat. Am mulțumit. Pentru masă. Pentru tot. Ne-am strâns mâinile, ne-am zâmbit. Așteaptă puțin, a spus, cumva misterios, și s-a dus până în casă. S-a reîntors cu o plasă. Închide ochii, a spus. Am făcut întocmai. Am simțit cum îmi umblă în rucsac, cum îmi îndeasă ceva în el, și mi-a bătut inima mai tare. Ce face? Ce-mi pune acolo? Mâncare? Apă? Whisky? Bă, ăsta-mi pune o bombă! Nu, nu-i nevoie, am protestat timid. Gata, a zis tipul și m-a bătut pe umăr. Ne-am mai strâns o dată mâinile și ne-am

despărțit. Îndată ce-am cotit, am deschis rucsacul. Și m-am bucurat și-am râs, hîhîhî, bombă, auzi, ce prost!

Câteva ore mai târziu, descopeream insula Tiree cu un binoclu la gât.

Sau așa:

Am avut grijă câteva ore de copiii unor prieteni. Unul are cinci ani, celălalt, trei. La un moment dat, am ajuns să le explic cum e să plângi de bucurie. Nu știau care-i faza. Nați plâns niciodată de bucurie? Nu, tu ai pîns? Da. Când, când ai fost mic? M-am gândit puțin, nu, am spus, nu când am fost mic, mai târziu, când am mai crescut. Și acuma? Acuma mai pîngi de bucuie? Uneori, am spus. Rar, am adăugat. Chestia e că peste vreo jumate de oră, în timp ce vorbeam de Spiderman și alți eroi, mi-a venit în minte concertul pentru pian și orchestră de Ceaikovski, ăla super-meseriaș, și m-am pomenit că-ncep să fac pe dirijorul și să cânt, tîm-tîm-tîm-tîm-bum, tîm-tîm-tîm-tîm-bum. Ei, după mine, tîm-tîm-tîm-tîm-bum, și stați un pic, și am dat drumul la concert pe telefon și, ce să vezi, mi-au dat lacrimile și, în loc să m-ascund, le-am zis vedeți, mă băieți, acuma plîng de bucurie. S-au apropiat, au

văzut, m-au și verificat, li s-au umezit degetele, n-au spus nimic, s-au hlizit doar, ușor nedumeriți. Apoi mi-au găsit buricul, și-au vârât degetele-n el, buicul, buicul, hihhi și hahaha și huhuhu și uite, Bogdan, acumă pângem și noi de bucuie. I-am verificat. Mi s-a părut că mi se umezesc degetele.

Dorințe? Aspirații? Rezoluții? Da. Timp liber, cât mai mult timp liber! A, și să-i scot pe-ai mei la o cafea. Habar n-am în ce categorie intră chestia asta, da' poate știu ei răspunsul.

Netul și Vecinetul

(articol apărut în revista *Dilema veche*, nr. 741, 3-9 mai 2018 – dosarul săptămânii: Vecinii)

Întâi și-ntâi, o fază. Acum vreo zece ani, bunică-mea s-a înarmat cu un par cât toate zilele și s-a suit în nuc să-l scuture. Când am venit noi acasă, era aproape în vârf. O vreme ne-am milogit de ea să coboare. Nu ne-a băgat în seamă, lovea parcă și mai vârtos. Și tot bombănea. Că trebuie făcut, că ce zic vecinii că nu-i făcut? Am făcut-o inconștientă și dusă și nu mai știu cum. S-a oprit, s-a uitat urât, a dus un deget la gură. Am înțeles – ne-auzeau vecinii. Ce să fi făcut? Am luat găleți și ne-am apucat să strângem nucile pe care le ținea ea cu parul. În anul următor, i-am ascuns scara. N-a mai vorbit cu noi zile-n șir, stătea pe bancă și se uita la nuc. Abia când ne-a văzut pe toți pregătiți de atac, a zâmbit. După aia, ne-a dat indicații.

Vecinii au fost mereu o parte importantă din universul bunică-mii și a multora din generația ei. Vecinii ne-

auzeau, ne-vedeau, ziceau, oare ce ziceau, vecinii-n sus și-jos, niște mici dumnezei care băgau, după caz, *like-uri*, *love-uri*, *haha-uri*, comentarii, *share-uri*, *seen-uri* și *unfriend-uri*. Nu ne-au convenit schemele astea, dar ne-au intrat în sânge, bunica a fost mereu o femeie dârză. I-am explicat, nu de mult, cum stau lucrurile acum, auzi, buni, să știi că există un fel de rețea mai șmecheră, așa și pe dincolo. A ascultat, vasăzică, a spus, te lauzi pe fesbucu' ăla și aștepti să vezi ce zice unu' sau altu'? Da, am spus. Și poate să vadă oricine? Da, fix așa. Hm, atunci nu-i chiar așa bun, a zis. Mai bine numa' cu vecinii, măcar ăștia te cunosc și te mai ajută.

Meci nul, așadar. Nu ne-a convins, n-am convins-o, iată rezumatul:

Unu: bunicii nu i-a trebuit cont pe fesbucu' ăla.

Doi: unii dintre cei care au trecut prin mâna ei au mormăit, dar au plecat capul și s-au străduit mereu să păstreze aparențele (cu vecinii, cu toată lumea), alții s-au încăpățânat și, la un moment dat, s-au îndepărtat (de vecini, de toată lumea), iar alții au stat în joc de glezne. Gata, recunosc, sunt și aici, și acolo, în toate categoriile

astea – nu prea-mi iese cu vecinii, devin cam constipat în preajma lor. Transpir, mă bâlbâi, de-astea. Dar, uneori, când mă aștept mai puțin, apar situații care ne apropie. Și puf, mă înmoi, ca să zic așa.

Bun! Vecini.

S-a oprit în dreptul meu și a râs. Era puțin bizar, de zece ani, de când eram vecini, nu ne spuseseam altceva decât 'mnăziua și 'mnăseara. De ce s-a oprit? De ce a râs? Aveam șlițul descheiat? Nu. Un muc, ceva? Nu, imposibil! N-am așteptat mult. Vecine, pot să-ți pun o întrebare indiscretă? a zis. Ha?! Am dat din cap, da, dă-i drumul, ce să-i fi spus, nu, nu poți, lasă-mă-n pace, ciudatule? S-a scărpinat în cap. Auzi, ce-i cu puloverul ăsta, io te știam băiat serios, a zis. Poftim?! Unde bătea? Ce-avea puloverul? Era găurit? Pătat? Prea colorat, poate? Ce naiba, era vorba de o întrebare indiscretă și uite-l pe ăsta, că pulover, că băiat serios, se uita la mine și rânjea. Da' ce-are puloveru', am întrebat, mai mult ca să nu tac. A râs iar și a urlat: are burtăăă, băăă-hă-hăăă!

Nu mi-au venit în minte decât replici stupide, gen tu ai burdoc, bă, și ești și chel pe deasupra. Așa că n-am zis nimic. M-am hlizit și mi-am văzut de drum. A, și mi-am supt burta. Un pic.

E opt dimineața. Ies să-mi iau o cafea de la o bodegă. *Showtime*: o rablă de Golf cu ușile larg deschise, un tip spart, o sticlă de votcă, Paraziții. Îl recunosc pe ăla, stă prin zonă. Comand cafeaua și aștept să vină gaborii. Așa e în cartier. Băieții fac scandal, vânzătoarele amenință cu poliția, până la urmă, totul se rezolvă în mod amiabil. Azi e altfel. Tanti de la bodegă e altfel. Își pune mâinile-n cap, vai de mine și de viața mea, cu ce ți-am greșit, Doamne? Apoi către scandalagiu: hai, puiule, te rog eu, te rog eu mult de tot, du-te acasă și culcă-te! Gurrreaaa! urlă tipul. Se mai clatină un pic pe Paraziții, trage un gât de votcă și urlă din nou: băă maaami, mi-i foame! Vânzătoarea apucă o pungă de chipsuri și i-o aduce în grabă.

Cere câteva cutiuțe de lapte condensat. Câte, domnu’? Sunt un pic mai în spate, îl recunosc, e moșul de la trei. Fost boxer, am auzit. Haideți, domnu’, câte? Nu multe.

Vrea numai să-și facă un pireu. Câte, spuneți! Câteva, acolo. La ce să dea 4 lei pe un litru? El nu bea lapte. Nevesti-sii îi plăcea, da' s-a prăpă... Gata, ziceți odată, câte? Vreo 5 bucăți, așa. Oare or fi destule? Cât să-i dea gust la pi... Un leu cinzeci. Un leu și... da' cât îi una? Cât să fie, treizeci de bani, vă dau sau nu? Păi, cum vine asta, treizeci de bani? Ori cincii, face mai mult decât pireul! Mai bine pune el apă. Merge și-așa. Dă să plece, apoi se răzgândește, să-i dea numai trei, să aibă totuși un pic de gust. Și să-i ia naiba pe toți, cu învârtelile lor, că uite...

Bătrânul tace brusc și dă din mână a lehamite. Plătește, ia cutiuțele, le pune-n buzunar, se-ntoarce, mă vede. Îl salut, se uită lung la mine, parcă nu știe exact de unde să mă ia. Mă uit în ochii lui, cu un fel de... da, mă uit cu milă. Cu milă! Moșul își încleștează pumnii, fornăie, are privire de ring de box. Transpir, îl ocolesc. Ziceți, domnu'! Ce dracu' voiam să cumpăr?

M-am mutat la casă. Știu cum îl cheamă pe câinele vecinului, dar habar n-am cum îl cheamă pe vecin. Cu toate că mi-a împrumutat un clește tip papagal.

Un an mai târziu: m-am împrietenit cu vecinul pe facebook.

Acum o săptămână: în timp ce butonam, am aflat că a murit Ursu. Și că avea 16 ani. Am ieșit din casă, am făcut doi pași, m-am uitat în curtea vecinului. Într-adevăr, Ursu lipsea. Am scos telefonul și am apăsat pe *Sad*. Și chiar eram trist.

Altfel, suntem bine. Și eu, și bunica. Mai ales eu. Cei mai mulți dintre vecinii ei de-o viață nu mai sunt, iar ăia de-acum seamănă cu mine. Așa că adun nucile când am chef.

Interrail

(din volumul Bine te-am rătăcit, Incognito!, Ed. Limes, 2011)

Tichetul Interrail reprezintă o metodă convenabilă pentru turiștii care preferă trenul. În condițiile în care, de exemplu, un bilet Köln – Berlin costă vreo 100 de euro, Interrail permite patru călătorii pe teritoriul unei țări cu excepția țării de rezidență în schimbul sumei de 175 euro. Am optat pentru varianta asta, nu-mi permit să fiu lăsat în curul gol de cefeurile din Germania și Marea Britanie. Iată cum a decurs procurarea tichetelor în cele două țări sus menționate:

Germania

Gara centrală din Köln

– Aș dori un tichet Interrail. Se poate lua de aici?

– *Natuerlich*, trebuie doar să aveți un act de identitate valid.

Totul a durat cinci minute. Ne-am zâmbit reciproc, danke, bitte, sus în tren.

Marea Britanie

Gara din Woking

- Aș dori un tichet Interrail. Se poate lua de aici?
- Un ce?
- Interrail, Interrail.
- Deci vrei o singură călătorie sau un bilet dus-

întors?

Mă las păgubaș, Woking e un orașel în vecinătatea Londrei. Voi încerca în capitală.

Gara Waterloo din Londra

- Aș dori un tichet Interrail...
  - Nu aici. Încercați la gara King's Cross.
- Nu prea înțeleg ce zice indianul de la ghișeu.
- Unde?
  - King's Cross, King's Cross.
  - Aha! Mulțumesc.

Gara King's Cross

- Aș dori un tichet Interrail...
- Nu aici. La St. Pancras.

Gara St. Pancras

- Nu aici, la Euston.
- Îmi ies din minți.

– Doamnă, sunt trimis de la o gară la alta, ajunge, vă rog să verificați.

– Domnule, nu aici!

– Dar e cea mai mare gară din Londra!

– Următorul...

Am obosit. Am bătut aproape toate gările din Londra. N-am chef să mă duc la Euston, mă vor trimite probabil înapoi la Waterloo, să-nchidă cercul. Am o ultimă speranță, citisem în urmă cu vreo trei zile pe un blog aventura unei tipe din Franța în căutarea tichetului salvator. Ce-am mai râs! Eu aveam experiența de la Köln. Eu mi-am luat biletul din gară! Eu am fost mai descurcăreț, hihi. Totuși, am reținut adresa de la care a ajuns franțuzoica să cumpere comoara: Piccadilly, 178. Hai, din nou la metrou. Ajung pe Piccadilly. Îmbulzeala mă scoate din sărite. Piccadilly 2, 4, 6 (sunt la capătul opus al străzii)... 170, inima îmi bate mai rapid, iușec pasul, 176, 178... Băga-mi-aș, e un magazin de modă. Ah, blogul. Poate-o fi fost 78. Mă-ntorc. 78. Bilete de teatru. Și-acuma ce fac?

– Nu vă supărați, știți cumva de un oficiu British Railways? Parcă era pe Piccadilly...

– S-au mutat pe Regent. Prima la dreapta, a doua la stânga, o să găsiți...

Omul ăla e Dumnezeu. Îi strâng mâna și bag mare spre Regent. Văd din depărtare sigla, ajung, intru, hello, Interrail, am înțeles că...

– Da, ați ajuns unde trebuie. Din păcate, colegii mei sunt în pauza de prânz. Reveniți peste o oră.

Nu-mi mai pasă. Mă duc și eu în pauza de masă. Penne arabiata și-o cafea cu lapte. Bacșiș mare.

Revin. Las întrebările deoparte, acum sunt sigur pe mine:

– Un tichet Interrail pentru Marea Britanie.

– Nu vindem pentru Marea Britanie, doar pentru alte țări.

Înțepenesc. E ridicol.

– Dar eu nu sunt de-aici. Sunt român.

– Îmi pare rău, nu se poate.

– Doamnă, în Germania s-a putut.

– Ei bine, aici nu suntem în Germania. Trebuie să mergeți la alt oficiu. Nu e departe.

Ajung și la „alt oficiu”.

– Aș dori...

– Da, avem. Pașaportul și celelalte hârtii.

– Care hârtii?

– Am nevoie de hârtii cu care să dovedești de ce sunteți în Marea Britanie și cât timp o să stați aici.

– Nu-nțeleg! Sunt turist. Sunt aici. Ce trebuie să dovedesc? Cum să dovedesc?

– Arătați-mi biletele de avion, cel cu care ați venit și cel de întoarcere.

Revăd atât de limpede clipa în care am mototolit biletul de avion Praga – Londra... Dacă aș face un efort, aș putea spune chiar ora la care, nebănuind că voi fi luat la întrebări de o grasă din Londra, am aruncat „celelalte hârtii” în coșul de gunoi. Mi-a intrat din prima, ca lui Jordan.

– Trebuie să mă credeți pe cuvânt, am venit de la Praga acum trei zile.

– Bine, atunci biletul de întoarcere.

– Păi... nu l-am cumpărat încă.

– Și eu ce scriu aici? Când părăsiți Marea Britanie?

– Cam la sfârșitul lunii.

Grasa mă fixează. I se face milă, cred că par cam disperat.

– Pofțiți aici. Voi aj plăcut!

Nu mai am forță să mă bucur. Mă ridic de pe scaun și mai aud ca prin vis că tichetul trebuie șampilat în gara St. Pancras înainte de prima călătorie.

Plm.

Nu mai zic că trenul pleacă din King's Cross. Nici că în Germania nu mi-a trebuit nicio șampilă. Și nici câți bani am cheltuit să mă plimb cu metrourul între ghișee și oficii. Nu mai zic c-am cărat în tot acest timp douăj' de kile în spate. Zic doar că sunt în trenul Londra – Edinburgh. Și că peste patru ore o să beau un Glenfiddich cu scoțienii.

Poveste cu Nicu, nebunul cartierului, și Amos Oz

(din antologia *69 motive stupide ca să te apuci de citit* – Hyperliteratura / Ed. Adenium, 2015)

Nicu e nebunul cartierului. Toți ne ferim de el. Vorbește singur și râde ca prostul. Când are chef de distracție, se ia de copii, îi sperie, buuuu, ghidi-ghidi, haaaa, te-am prins, puii mei. Plâng copiii și se-ascund după fuste. Nicu se ia și de femei, iuuui, mami, bună mami, puii mei, zice. Își face vânt înspre ele, își freacă palmele și râde. Îl trosnesc mămicuțele cu ce-apucă, marș de-aici, tâmpitul dracului, că-l chem pe bărbatu-mio. Ăla râde și mai tare și dă să le piște de fund. Se-nvârte toată ziua în jurul bodegii din cartier și-ndrugă verzi și uscate. Porcării, cine naiba stă să-l asculte? Toți ne ferim de el.

Într-o zi, Nicu m-a prins la-nghesuială. Bună ziua, domnu', a spus. Și-a scos șapca roasă de pe cap, a tras un scaun, s-a așezat. La masa mea. Nu-l văzusem când se apropiase, atâtea aveam pe cap. L-am înjurat în gând. Câteva minute, Nicu n-a zis nimic. Îl priveam cu coada

ochiului. Se uita la trecători. Când și când, mârâia. S-a plictisit repede. Ce faci, domnu'? Hopa, mă lua la ntrebări. Nasol, en garde! Uite, pe la terasă. Da? Hehe, domnu', ghici ce-am eu aici? Unde aici? S-a aplecat și a ridicat o plasă de sub scaun. A trântit-o pe masă. Câteva picături de cafea au sărit pe mine. M-am enervat, l-am înjurat iarăși în gând. Zi, domnu', repede! Nu știu, de unde să știu? Hehe. Caută, domnu'! Ce? Mă pune să-i scormonesc printre lucruri. Ce să fi făcut? Să mă fi pus de-a curmezișul? Nu știi niciodată cu ăștia. Mi-am vârât mâna în pungă. Haidi, bre! Cărți?! Nicu căra cărți după el. Nicu citea. Amos Oz, Amos Oz, de cinci ori Amos Oz. *Rime despre viață și moarte, Muntele Sfatului Rău, Scene de viață campestră, Poveste despre dragoste și întuneric, Cum să lecuiești un fanatic.*

Zbang! Bine, nebunule! M-am apucat să răsfoiesc cărțuliile lui Oz. Nicu a râs. Apoi a-nceput să turuie. Că a făcut rost de un milion jumate, puii lui, că a trecut pe la o librărie, că Oz e cel mai tare scriitor, că s-a născut la Ierusalim, îl cheamă de fapt Klausner, nu Oz, că maică-sa s-a sinucis când avea el cînșpe ani, depresie, puii lui, că a

luptat în '67 în războiul de șase zile pe frontul din Sinai, apoi în '73, în războiul de Yom Kippur, puii lui de mai multe ori. Nebunul înșiră titluri după titluri, de la debutul lui Amos Oz, din '65, *Acolo unde urlă șacalii*, până în prezent. Și să vezi, domnu', ce chestie, din '86 tipul locuiește la Arad, hăhă, da' nu Aradu' nostru, ăla al lor, îi făcea bine lui fi-su, bolnav de astm, puii mei.

WikiNicu turuie înainte despre cel mai tare scriitor. A ajuns la premii și distincții. Vrei o cafea, Nicule? Nu, mersi, i-am dat și noi ceva, Premiul Ovidius, în 2004. Puii mei, gata cu Oz, hai mai bine să-ți spun o poveste, domnu', mi s-a-ntâmplat de muuult, pe când eram puștan. N-a așteptat să încuviințez, pe la vreo șapteșpe ani m-am îndrăgostit de o bibliotecară, domnu', Ada o chema, avea cam de două ori vârsta mea, domnu', iar eu eram cam disperat. Mergeam la bibliotecă și-mprumutam cărți doar ca s-o văd, domnu'. Și Nicu a dat-o-nainte. Mi-a povestit cum s-a ascuns într-o seară după un copac și-a așteptat-o pe Ada. Până a ieșit de la poștă, că lucra și-acolo, domnu'. Cum a ieșit din ascunzătoare, temându-se să nu o sperie, sunt eu, Nicu, pot să te conduc câțiva pași, a-ntrebat-o, de

când stai aici, a spus ea, de vreo jumătate de oră, a zis el. De ce m-ai așteptat? Așa, pur și simplu.

Femeia nu i-a spus nici da, nici ba, așa că și-a luat inima-n dinți și-a urmat-o pe drumul spre bibliotecă. A vorbit numai tâmpenii. Ea l-a ascultat și i-a arătat o curte din care într-o zi a sărit un câine și-a mușcat-o de picior. Și-au ajuns. Și l-a invitat înăuntru și l-a așezat lângă ea, la birou. El și-a plecat ochii și i-a văzut genunchii dezveliți. Și-a roșit și s-a-nfierbântat. Vrei o cafea, l-a întrebat ea, n-nu, mulțumesc, s-a bâlbâit el, nu e nevoie, ă, adică da. I-a promis că o va conduce spre casă și când va termina programul la bibliotecă. Să nu meargă singură pe întuneric. Ada și-a pus palma caldă pe mâna lui lipită de birou, nu-i nevoie, Nicu, stau la cinci minute de aici. Iar pe el l-au scuturat fiorii. Și așa și pe dincolo...

După ce și-a terminat povestea, a vârât cărțile-n plasă și a plecat fără să-și ia la revedere. Avea lacrimi în ochi. Sau poate că mi s-a părut.

La puțin timp după întâlnirea cu Nicu, am citit *Scene de viață campestră*. Amos Oz. Povestirea *Străini*. Un tânăr de 17 ani. O bibliotecară, Ada, trecută de treizeci de ani. Tânărul s-a ascuns, a ieșit, a întrebat, a condus-o. Au stat o vreme în bibliotecă, și așa mai departe.

Nicu nu ratase decât un amănunt, pe tânărul lui Oz îl chema Kovi, nu Nicu.

Și gata, că parcă încep să-i încurc.